

PORADNIK
dla każdego

KOMPOSTOWANIE

DŹODŹO KRZESZOWICKI
w poszukiwaniu
CZARNEGO ZŁOTA

KRZESZOWICE 2016

Gmina Krzeszowice, wraz z partnerami, dzięki dofinansowaniu WFOŚiGW w Krakowie realizuje projekt pod nazwą:

„Szkolne ogródki w gminie Krzeszowice, jako miejsce edukacji ekologicznej”.

Projekt zakłada edukację ekologiczną oraz stworzenie ekologicznych ogródków przy szkołach podstawowych i gimnazjalnych na terenie Gminy, gdzie dzieci w praktyczny sposób uczą się i bawią.

Dodatkowo owocem projektu jest niniejszy poradnik na temat kompostowania. Publikacja zawiera ciekawe informacje, które mają za zadanie zachęcić mieszkańców gminy Krzeszowice do segregacji oraz wykorzystania odpadów zielonych w sposób ekologiczny i ekonomiczny.

Głównym bohaterem poradnika jest dżdżownica - **Dżdżo Krzeszowicki**, która zachęca również najmłodszych mieszkańców Gminy do włączenia się w tworzenie „czarnego złota”, jakim jest kompost. Życzymy miłej lektury i owocnych plonów!

Zespół redakcyjny

Cześć nazywam się
DŹODZO KRZĘSZOWICKI.
Zaraz pokażę Wam,
jakie kompostowanie jest proste!
Zobaczycie, że to świetna zabawa
i prosta sprawa :)

BIOODPADY to odpady pochodzenia roślinnego powstające każdego dnia w naszych domach podczas przygotowywania posiłków (np. obierki po warzywach i owocach), w przydomowych ogródkach podczas ich pielęgnacji (chwasty, ścięte gałęzie, skoszona trawa). Jest to pożyteczny materiał, który może być ponownie wykorzystany – dzięki kompostowaniu.

KOMPOSTOWANIE - co to jest?

Jest to naturalna metoda unieszkodliwiania i zagospodarowania odpadów pochodzenia roślinnego - najprostszy recykling!

KOMPOST to bogata w mikro- i makroelementy żyzna ziemia próchnicza, powstała w wyniku rozkładu resztek roślinnych.

KOMPOST to jednocześnie wspaniały, darmowy nawóz - ekologiczny i bezpieczny dla roślin. Kompostowaniem nie można „przenawozić” roślin, jest zawsze pod ręką, powstaje w sposób ciągły, nie kończy się, nie ulega przeterminowaniu!

W skład materii poddanej kompostowaniu muszą wchodzić następujące składniki:

- węgiel,
- azot i tlen z powietrza,
- woda.

Wszystkie te składniki znajdują się w resztkach roślin, zarówno zielonych jak i zdrewniałych.

Biomateriał wytworzony przez florę i faunę „powraca” jako cenny kompost.

W kompostowniku zachodzi spalanie i oddychanie, powstaje ciepło i - podobnie jak w żywym organizmie - zachodzi mnóstwo procesów, w wyniku których powstaje **ZIEMIA KOMPOSTOWA**.
W naturze nic nie ginie!

KORZYŚCI

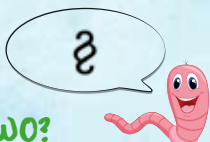
- ✓ darmowy, własny nawóz do zastosowania na grządkach, trawnikach, do zasilenia roślin - kompost możesz wyprodukować samodzielnie, natomiast nawóz musisz kupić!
- ✓ ograniczenie zastosowania nawozów sztucznych!
- ✓ czystsze otoczenie wokół, czystsze powietrze i mniej hałasu - poprzez ograniczenie transportu samochodowego, który musi te odpady zbierać, bo ich spalanie jest zakazane!
- ✓ eliminowanie uciążliwego zapachu pochodzącego z rozkładających się resztek czekających na wywóz śmieci - prawidłowo prowadzony kompostownik nie śmierdzi!
- ✓ znaczne zmniejszenie masy i objętości odpadów - z tony odpadów komunalnych uzyskuje się od 0,3-0,5 tony kompostu - wywóz odpadów kosztuje nas mniej!
- ✓ przywracanie środowisku składników glebotwórczych - kompost dodany do gleby poprawia jej strukturę: rozluźnia glebę zbitą, gliniastą, poprawiając ich przepuszczalność, natomiast gleby piaszczyste użyźnia i pomaga zatrzymać w nich wodę!
- ✓ to dzięki kompostowi ogród zaleje się morzem kwiatów, a działka będzie obfita w zdrowe owoce i warzywa!

LOKALIZACJA KOMPOSTOWNIKA

W CIENIU

Kompost lubi sąsiedztwo czarnego bzu, można pomyśleć o ułożeniu kompostownika pod jego koroną.

CO MÓWI PRAWO?

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. **w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie** (Dz. U. 2015, poz. 1422) w § 36 wskazuje szczególne warunki lokalizacji **urządzeń sanitarno-gospodarczych** o pojemności do 10 m³.

Powinny znajdować się one w zabudowie jednorodzinnej, zagrodowej i rekreacji indywidualnej tak, by odległości wynosiły co najmniej:

- 1) od okien i drzwi zewnętrznych do pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi – 5 m
- 2) od granicy działki sąsiedniej, drogi (ulicy) lub ciągu pieszego – 2 m.

ZAKŁADANIE KOMPOSTOWNIKA

KOMPOSTOWNIK

- robimy samemu z desek lub z drewnianych palet
- kupujemy gotowy pojemnik dostępny w ogrodniczych sklepach
- lub po prostu usypujemy pryzmę – bez jakichkolwiek kosztów!

Przy doborze pojemności kompostownika weź pod uwagę powierzchnię swojego ogrodu.

Często stosowany jest ogólny przelicznik objętości 1 litr na m² powierzchni ogrodu – jeżeli działka ma ok. 1000 m² (10 arów) to najlepszy byłby pojemnik o pojemności 800-1000 litrów, czyli na przykład drewniana skrzynia 1 x 1 x 1 m.

Przy prowadzeniu kompostownika przydadzą się... **WIDŁY** - do rozluźniania i napowietrzania pryzmy!

KOMPOSTOWANIE W PRYZMIE

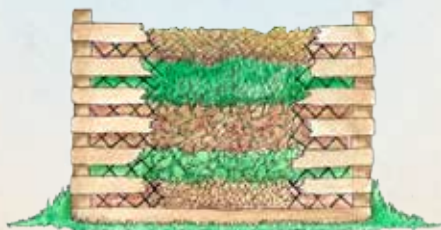

TU MIESZKAM :)

Tym samym podnoszę jakość bio-nawozu, żyzność i strukturę, a także przyspieszam proces kompostowania

Pryzmę kompostową budujemy z warstw układanych naprzemiennie.

Zaczynamy od ułożenia drobnych gałązek zapewniających wentylację w pryzmie.

Kolejną warstwą będzie materiał pochłaniający wodę z warstw powyżej – np. słoma, torf, już rozłożony kompost (który zawiera w sobie miliony drobnoustrojów potrzebnych do przekompostowania resztek).

Później układamy kolejne warstwy bioodpadów – zgodnie ze wskazówkami w rozdziale „co możemy kompostować” poniżej.

Staramy się układać powyższe warstwy naprzemiennie, tak aby przyzma była wentylowana i posiadała odpowiednią wilgotność.

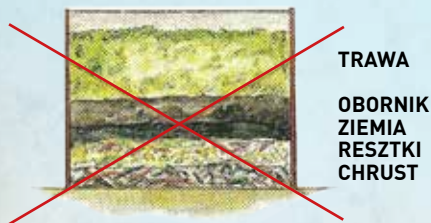
Warto zapamiętać ich prosty układ: raz **BRĄZOWA** raz **ZIELONA!**

W warstwie **BRĄZOWEJ** należy umieszczać materiał będący źródłem **WĘGLA** i ułatwiający dopływ tlenu, np.: drobne gałązki, zrębki, słoma, jesienne liście, papier (nie kolorowy!), rozdrobniona tektura.

Masy „**BRĄZOWEJ**” zleca się umieszczać dwa razy więcej niż „**ZIELONEJ**”!

W warstwie **ZIELONEJ** należy umieszczać materiał będący źródłem **AZOTU** i **WILGOCI**, np.: odpady kuchenne, obierki, odpady ogrodowe zielone.

ŹLE

KOMPOSTOWANIE w zbudowanych lub gotowych kompostownikach

Tak samo jak w przyrodzie odpadki kompostujemy we własnoręcznie zbudowanych kompostownikach oraz w kompostownikach gotowych, kupionych w sklepach ze sprzętem ogrodniczym.

KOMPOSTOWNIK MOŻE STANĄĆ W KAŻDYM OGRODZIE!
Dzięki niemu ilość odpadów, których musimy się pozbyć zmniejszy się od 30 do 50%.

CO MOŻEMY KOMPOSTOWAĆ ?

Z KUCHNI

- odpady kuchenne, obierki
- pozostałości po warzywach i owocach
- resztki żywności (niegotowane, bezmięsne), skorupki jaj (zgniecione)
- fusy kawy, fusy herbaty

Z OGRODU

- świeże i suche liście
- skoszoną podsuszoną trawę i siano
- słomę
- nadziemne części chwastów jednorocznych
- resztki roślin
- obornik
- drobne gałązki
- ziemię z doniczek
- suche, cięte kwiaty
- ścinki żywopłotów

W NIEWIELKICH ILOŚCIACH

- świeżo skoszoną trawę
- trociny
- popiół drzewny
- igły drzew iglastych
- ręczniki papierowe i celulozowe chusteczki

**KOMPOSTOWNIKÓW
UŻYWANO JUŻ
W STAROŻYTNYCH CHINACH!**
W Polsce pierwsze opisy
o kompostowaniu są
w książkach z XVI wieku.

CZEGO NIE KOMPOSTUJEMY?

- mięsnych resztek pożywienia, kości
- tłuszczu pochodzenia zwierzęcego
- przetworów zawierających sól i ocet (kiszonki)
- odpadów gotowanych z kuchni (mogą przyciągać gryzonie i owady)
- skórek cytrusów (są przyskane preparatami hamującymi dojrzewanie)
- gazet kolorowych (szkodliwa farba drukarska)
- niedopałków papierosów
- korzeni chwastów
- liści orzecha włoskiego, dębu, buka i kasztanowca (zawierają garbniki roślinne hamujące wzrost innych roślin)
- spleśniałych resztek roślinnych
- resztek roślinnych (liści, owoców) porażonych chorobami roślinnymi
- świeżo skoszonej trawy w dużych ilościach (zamiast rozkładu następuje gnicie)

KIEDY KOMPOST JEST GOTOWY?

Szybkość, z jaką nastąpi rozkład materii zależy od objętości materiału, jego rodzaju i dostępu do powietrza i wody.

Proces można przyspieszyć przerzucaniem pryzmy, czyli przewróceniem jej „do góry nogami”.

Dojrzwianie pryzmy średnio trwa około 12 miesięcy, ale jeśli jest właściwie mieszana i utrzymana, produkt końcowy można otrzymać latem nawet w ciągu dwóch miesięcy!!!

Pryzma, która „pracuje” (zachodzą w niej procesy rozkładu) jest gorąca - w środku potrafi wytworzyć się temperatura sięgająca nawet 70°C!

NAJCZĘŚCIEJ POPEŁNIANE BŁĘDY

- układanie ściętej świeżej, mokrej trawy lub jesiennych liści grubymi warstwami. Materiały te, zbijając się - utrudniają dostęp powietrza co doprowadza do gnicia (warunki beztlenowe) i uniemożliwia kompostowanie (rozkład)
- dodawanie ugotowanych resztek z kuchni, resztek mięs i kości
- dodawanie do pryzmy kompostowej roślin porażonych chorobami grzybowymi, bakteryjnymi i wirusowymi
- dodawanie materiału niedostatecznie rozdrobnionego
- układanie warstw materiału zbyt ciężkiego co ogranicza dostęp powietrza
- dodawanie materiałów skażonych metalami ciężkimi, pozyskiwanych np. z okolic dróg o dużym nasileniu ruchu
- dodawanie materiałów wcześniej konserwowanych chemicznie

PAMIĘTAJ
- PRAWIDŁOWO PROWADZONY
KOMPOST NIE ŚMIERDZI
lecz przyjemnie pachnie :)
jest zbliżony do zapachu
próchnicy leśnej.

POJAWIAJĄCE SIĘ PROBLEMY

**nieprzyjemny
zapach**

Świadczy o niewłaściwej cyrkulacji powietrza. Właściwe dotlenienie składników zapewnisz, gdy przerzucisz widłami pryzmę i będziesz unikał układania grubych warstw świeżych, mokrych odpadków,

**przesuszone głębsze
warstwy**

Przerzuć pryzmę tak, aby głębsze warstwy znalazły się na wierzchu, a następnie podlewaj je w miarę potrzeby,

za mało nagrzany wierzch

To sygnał niewystarczającej ilości azotu - dodaj do kompostu skoszoną trawę - zawiera dużo azotu, przyspieszy proces kompostowania.

zbyt suchy lub zbyt mokry wierzch:

Sprawdzaj wilgotność kompostu, w zależności od sytuacji podlewaj kompost, pamiętając, aby w dzień bez nawadniania przykryć kompost folią - chroni ona kompost przed utratą wilgoci, ale też przed zalaniem podczas utrzymujących się opadów deszczu.

ZASTOSOWANIE KOMPOSTU

Kompost można wykorzystywać w uprawie praktycznie wszystkich roślin uprawianych w ogrodzie i w domu:

- rozkładamy na rabatach wiosną i jesienią,
- podczas sadzenia roślin (wszystko jedno, czy jest to bylina, drzewko owocowe, iglak, krzew) dotek pod roślinę „zaprawiamy” kompostem, syjąc spora ilość kompostu do środka i zasypując nim korzenie,
- kompost może służyć też jako ściółka używając ziemię wokół roślin i chroniąc je przed chwastami.

KOMPOSTUJ, NIE SPALAJ !!!

Spalanie odpadków, nawet roślinnych jest niezdrowe dla nas i dla środowiska. Spalanie trawy i liści, choć może wydawać się ekologiczne, wcale takie nie jest!

Gryzący dym działa alergizująco, zawiera chorobotwórcze węglowodory aromatyczne i tlenki azotu - szkodliwe dla ludzi, zwierząt i roślin.

Nie zapominajmy, że palenie podlega karze grzywny lub aresztu! (zgodnie z art. 191 ustawy o odpadach).

W żadnym wypadku
NIE SPALAJ
TRAW, GAŁĘZI, LIŚCI!
Podczas ich spalania powstają związki o silnym działaniu rakotwórczym, które są szkodliwe nie tylko dla środowiska, ale przede wszystkim dla naszych dzieci i nas samych.

Dlatego też, gorąco zachęcamy mieszkańców gminy Krzeszowice do zakładania kompostowników na terenie swoich posesji i do wykorzystywania kompostu jako naturalnego nawozu w naszych ogródkach. Kompost jest najzdrowszym nawozem - sami decydujemy, co do niego trafia!.

TWÓJ OGRÓDEK -

Posiadanie własnego ogródka może być ekscytującą przygodą, sposobem na spędzanie czasu na wolnym powietrzu, zabawą i nauką dla całej rodziny, aktywizacją osób starszych, **metodą na walkę z depresją i sposobem na oszczędności w budżecie domowym!**

Aby w pełni cieszyć się zdrowymi roślinami i warzywami, warto przygotować kilka rzeczy.

1. Wybór miejsca.

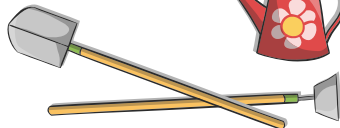
Najlepiej, jeśli ogródek zaplanujemy w miejscu nastoniecznym i ostnietym od wiatru, z żyzną, przepuszczalną i szybko nagrzewającą się glebą.

Ważne, by w pobliżu znajdowało się ujęcie wody lub była możliwość przeciągnięcia węża ogrodowego – uprawy będą wymagały podlewania w upalne dni, bieganie z konewką może okazać się uciążliwe.

2. Niezbędne narzędzia

Do założenia ogródka potrzebne są przede wszystkim dobre chęci ale i podstawowe narzędzia – musimy czymś pracować :) Na początek warto kupić:

- widły amerykańskie (o szerokich zębach, służące do przekopywania ziemi),
- szpadel (do wykopywania dotków i sadzenia roślin),
- grabie,
- kopaczkę,
- pazurki i konewkę.

Jeśli chcemy uprawiać warzywa, **OGRÓDEK POWINIEN ZNAJDOWAĆ SIĘ BLISKO DOMU**, żeby zawsze można było wyskoczyć po świeżą zieleń i zioła.

3. Przygotowanie miejsca

Gdy już mamy wybrane miejsce, ściągamy darń i **dokładnie oczyszczamy glebę z resztek roślinnych, korzeni wieloletnich chwastów, kamieni, ewentualnych śmieci takich jak szkło, stare szmaty, kawałki plastiku**. Jeśli chcemy założyć ogródek na podwyższonej grządce, możemy pominąć ściąganie darni, a jedynie nakryć ją szarym kartonem, zabezpieczy on przerastanie trawy przez warstwę ziemi.

4. Rozluźnianie ziemi

Kolejnym krokiem powinno być rozluźnienie, czyli przekopanie ziemi. Jeśli mamy swój kompost, rozkładamy go na wierzchu, wspaniale użyźni glebę i poprawi jej strukturę. Warto także przeprowadzić analizę gleby, by określić jej pH oraz zawartość najważniejszych składników pokarmowych w postaci trzech podstawowych pierwiastków niezbędnych roślinom: azotu (N), fosforu (P) i potasu (K).

**PAMIĘTAJ!
NAJLEPSZYM,
NAJSKUTECZNIEJSZYM,
DARMOWYM I BEZPIECZNYM
NAWOZEM JEST KOMPOST,**

jeśli go na razie nie mamy, musimy sięgnąć po nawozy mineralne i jednocześnie pomyśleć o założeniu kompostownika.

Ogólna zasada jest taka, że zastosowanie nawozów przed siewem nasion zależy od potrzeb i właściwości gleby.

5. Siew

Przystępując do siewów, upewnijmy się, że ziemia ma luźną strukturę, nie ma w niej grudek czy kamieni – kiełkującym pod ziemią nasionom nic nie powinno stanąć na przeszkodzie w drodze na powierzchnię.

Następnie wyznaczamy rzadki, robimy rowek, do którego będziemy siać i umieszczamy w nim nasionka. **Nigdy nie sypiemy nasion bezpośrednio z paczuszki**, weźcie szczyptę i powoli rozsiewamy nasiona, jakbyśmy chcieli posypać chleb solą – dzięki temu precyzyjnie rozmieszczamy nasiona i nie zmarnujemy ich! Sypiąc z torebki, zawsze nasypiemy za dużo (tak jak

JAK GO ZAPLANOWAĆ?

przyprawy do zupy). Jeśli wysiewamy duże nasiona lub nasiona roślin, które silnie się rozrosną, lepiej siać gniazdowo, po 2-3 nasiona w donki co 25-30 cm lub tak, jak podano na opakowaniu. Nie ignorujemy wskazówek zawartych na opakowaniach z nasionami, one mają nam pomóc, nie utrudnić życia :).

Nakoniec oznaczamy rzędkę i piszemy, co wysialiśmy (żeby wiedzieć, czego się spodziewać za kilka tygodni i gdzie), następnie zasypujemy rowek ziemią, przyklepujemy (lekkobijamy) i podlewamy. Uwaga, kolejność czynności została podana nieprzypadkowo i należy ją zachować.

WSKAZÓWKA:
NIE WYSIEWAJCIE WSZYSTKICH NASION NA RAZ, szczególnie sałaty i fasoli, bo wszystko dojrzeje jednocześnie i nie będziecie mieli co zrobić z taką ilością warzyw, a po dwóch tygodniach w warzywniku będzie pusto. Lepiej siać partiami co 2-3 tygodnie, w ten sposób zapewniacie sobie ciągłość zbiorów.

6. Błogie oczekiwanie

Teraz pozostanie spokojne oczekiwanie na wschody, czyli pojawienie się siewek. Pamiętajmy o podlewaniu, ale zawsze najpierw sprawdzimy, czy jest ono konieczne. Sprawdzamy wsadzając palec z ziemię, a nie „na oko”, gdyż ziemia może być z wierzchu sucha, a pod powierzchnią mokra i odwrotnie. Aby ziemię podlać, nie wystarczy 3 minutowy deszczyk, czy skropienie z konewki.

Gdy pojawiają się młode siewki, zbyt gęste siewy należy przerwać. Rzędki trzeba regularnie odplewiał oraz kontrolować stan warzyw, gdyż są przysmakami wielu szkodników i zwierząt (ptaków, gryzoni, ślimaków).

7. Co uprawiać, co siać?

W tej chwili w sprzedaży jest ogromna liczba nasion warzyw, które można siać o różnych porach roku, nie tylko wiosną, dlatego z założeniem ogródka nie musicie czekać - zawsze znajdzie się jakieś warzywo do wysiania. Na placu targowym w KRZESZOWICACH lub w punktach sprzedaży roślin można kupić rozsadę warzyw przyspieszającą uprawę - zamiast siać nasiona, kupuje się małe sadzonki ogórków, sałaty, pietruszki, itp., dzięki czemu jest większa szansa, że zbiory się udadzą. Są warzywa, które wysiewamy w drugiej połowie lata, a zbieramy przez zimę lub wiosną (np. roszonek, jarmuż).

Uprawa własnych warzyw to pasjonujące zajęcie, dające wiele satysfakcji i radości oraz pozwalające na spore oszczędności w domowym budżecie, jednak należy mierzyć się na zamiary oraz potrzeby nasze i rodziny: **lepiej zacząć od prostych w uprawie, szybkorosnących warzyw,** takich jak różne gatunki **sałat, fasolka szparagowa, szpinak, buraki, pietruszka naciowa, ogórki, zioła** i skupić się na ich uprawie, niż wysiać trochę wszystkiego i zniechęcić się małymi plonami lub ich brakiem, wywołanym na przykład przez atak szkodników. Z czasem, gdy nasza wiedza i umiejętności wzrosną, będziemy mogli sięgnąć po takie rarytasy jak własne szparagi, koper włoski czy pomidory, które wcale łatwe w uprawie nie są.

8. Uruchomcie wyobraźnię !!!

Jeśli nie macie miejsca na założenie ogródka, możecie warzywa uprawiać między roślinami ozdobnymi na rabacie, to najmłodniejszy trend we współczesnym ogrodnictwie. Takie podejście pomaga też chronić warzywa przed atakiem szkodników, bo na rabacie trudniej im dostrzec najbardziej smaczne kąski :). Warzywa można też uprawiać w drewnianych skrzynkach po owocach, starych misach i baliach, płóciennych workach i beczkach. Możliwości jest mnóstwo, trzeba uruchomić wyobraźnię!.

WARTO POPYTAĆ SĄSIADÓW, co im najlepiej się udaje, a przede wszystkim nie zrażać się i próbować - na sukces składa się wiele czynników

POWODZENIA !!!

DOBRE I ZŁE SĄSIEDZTWO

Aby pomóc warzywom w bujnym i zdrowym wzroście warto poznać **ZJAWISKO ALLELOPATII, CZYLI WZAJEMNEGO ODDZIAŁYWANIA ROŚLIN JEDNYCH NA DRUGIE.**

Wpływ ten może być korzystny lub niekorzystny.

dobre sąsiedztwo

złe sąsiedztwo

bób

nasturcja, nagietki

pomidor, seler

**burak
ćwikłowy**

bób, cebula, czosnek kalarepa, fasola, groch, ogórek, warzywa kapustne, sałata, cząber, koper, kolendra, kminek, truskawka

szpinak, fasola tyczna, marchew, por, ziemniak

cebula

kalarepa, ogórek, pomidor, rumianek, por, sałata, seler, skorzonera, pietruszka, pasternak, burak ćwikłowy, bazylia, cząber, koper, majeranek, truskawka

warzywa strączkowe, kapusta, rzodkiewka

czosnek

ogórek, pomidor, sałata, marchew, bazylia, rabarbar, róża, cząber, koper, tulipany, lilie, truskawka, maliny, drzewa i krzewy owocowe

warzywa strączkowe i kapustne, bakłażan

fasola

ogórek, sałata, kalafior, kapusta, marchew, rzodkiewka, kukurydza, seler, szpinak, pomidor, ziemniak, cząber ogrodowy, koper, kminek, szatwia lekarska, aksamitka, truskawka

cebula, czosnek, por, burak ćwikłowy, kalarepa, groch, słonecznik, szczypierek,

groch

ogórek, warzywa kapustne, sałata, marchew, rzodkiewka, burak ćwikłowy, koper, kminek, szatwia lekarska, nasturcja, nagietek

warzywa cebulowe, pomidor, ziemniak, fasola

kalarepa

groch, ziemniak, por, rzodkiewka, rzodkiew, burak ćwikłowy, skorzonera, seler, szpinak, sałata,

kapusta

marchew

groch, czosnek, por, cebula, pomidor, rzodkiewka, sałata, koper, majeranek, mięta pieprzowa, fasola, szatwia lekarska, nagietek, truskawka

seler, burak ćwikłowy, warzywa kapustne

Znając wzajemne sympatie i antypatie w świecie roślin, możemy ograniczyć użycie środków ochrony roślin, poprawić smak i wielkość plonów oraz uniknąć rozczarowań w postaci niewielkich plonów.

DOBRE I ZŁE SĄSIEDZTWO

dobre sąsiedztwo

złe sąsiedztwo

ogórek

fasola, groch, burak ćwikłowy, bób, seler, sałata, kukurydza, ogórecznik, marchew, pomidor, ogórek, koper, rzodkiewka, szpinak, pietruszka, czosnek, bazylia, estragon, koper, kolendra, kminek, nasturcja, nagietek, stoncznik

lebiodka pospolita, szatwia, tymianek, ziemniak

pietruszka

rzodkiewka, szatwia lekarska

burak ćwikłowy, warzywa kapustne, sałata

pomidor

agrest, chrzan, marchew, fasola, sałata, papryka, por, seler, szpinak, szparagi, cebula z dymki, czosnek, pietruszka, bazylia, mięta, melisa, nasturcja, aksamitka

warzywa kapustne, koper, ziemniaki

por

ogórek, sałata, marchew, rzodkiewka, seler, pomidor, pietruszka, truskawka

fasola, groch, burak ćwikłowy, seler

sałata

groch, ogórek, warzywa kapustne, koper włoski, czosnek, marchew, rzodkiewka, pomidor, cebula, koper, mięta pieprzowa

pietruszka, seler, skorzonera, salsefia, pasternak

seler

fasola, groch, ogórek, warzywa kapustne, por, szpinak, cebula z dymki, koper, truskawka

bób, marchew, ziemniak, sałata

truskawka

aksamitka, czosnek, cebula

warzywa kapustne

seler, sałata,

fasola tyczna, pomidor, rzodkiewka, marchew

Publikacja zrealizowana przez:
Gminę Krzeszowice
Referat Gospodarki Komunalnej
oraz Referat Planowania Strategicznego i Promocji
ulica Grunwaldzka 4
32-065 Krzeszowice
Tel. 12 252 08 21
Tel. 12 252 08 55

Projekt współfinansowany przez:

Projekt realizowany przy współpracy z:

Opracowanie merytoryczne:
Alicja Grabowska

Opracowanie graficzne:

Część zdjęć i rysunków pochodzi z archiwum miesięcznika „Twój Ogródek”
oraz ze strony: www.fotolia.com

Egzemplarz bezpłatny

Zasady gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Krzeszowice określają uchwały:
uchwała nr XXI/209/2016 Rady Miejskiej w Krzeszowicach (Dz. Urz. Woj. Małop. 2016 poz. 3453)
w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Krzeszowice
uchwała nr XXI/210/2016 Rady Miejskiej w Krzeszowicach (Dz. Urz. Woj. Małop. 2016 poz. 3454)
w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów
komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów